

Mazars Tax View

Prosinec 2022

mazars

Úvod

Vážení čtenáři,

rád bych Vám stručně představil obsah letošního posledního vydání našeho daňového newsletteru.

1. ledna 2023 vstoupí v účinnost poměrně rozsáhlý daňový balíček. V minulém čísle jsme Vás informovali o nejdůležitějších změnách v oblasti daní z příjmů a v tomto čísle Vás seznámíme s novou daní z příjmů právnických osob, tzv. windfall tax a se změnami v oblasti daně z přidané hodnoty.

V dalším článku zůstaneme v oblasti DPH a v souvislosti s nedávným rozhodnutím Soudního dvora EU se vrátíme k problematice identifikace skutečného dodavatele a odběratele, o níž jsme Vás podrobněji informovali v minulém čísle našeho newsletteru.

V tomto vydání Vás ještě seznámíme s novou oznamovací povinností provozovatelů digitálních platforem, která vychází ze směrnice Rady EU o správní spolupráci v oblasti daní (tzv. směrnice DAC 7).

Shrnuli jsme pro Vás pokyn Generálního finančního ředitelství, který stanoví podmínky prominutí pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu u fyzických osob.

V dalším zajímavém článku se dočtete, za jakých podmínek bude moci od 1. února 2023 zaměstnavatel uplatnit slevu na sociálním pojištění u zaměstnanců pracujících na zkrácený úvazek.

Věřím, že pro Vás budou naše články podnětné a užitečné, přeji Vám příjemný a pohodový advent, krásné prožití vánočních svátků a mnoho úspěchů v novém roce 2023.

Pavel Klein
Vedoucí partner daňového oddělení

Obsah

- 04** Daň z neočekávaných zisků (windfall tax)
- 07** Novela zákona o DPH
- 08** Přísnější podmínky pro prokazování nároku na odpočet
- 09** DAC 7 – digitální platformy a prodejci
- 11** Prominutí pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu
- 12** Nová sleva na sociálním pojištění

Daň z neočekávaných zisků (windfall tax)

Prezident republiky podepsal novelu zákona o daních z příjmů, kterou má být pro kalendářní roky 2023 až 2025 zaveden nový druh daně z příjmů právnických osob, a to daň z neočekávaných zisků (běžně označovaná také jako mimořádná daň, válečná daň nebo jako windfall tax). Správcem této samostatné daně z příjmů právnických osob má být Specializovaný finanční úřad, ale v případě energetického sektoru se ozývají i návrhy, aby byl správou daně pověřen Energetický regulační úřad.

Nová daň se má týkat vybraných poplatníků v odvětví fosilních paliv, v energetickém sektoru a bank, kteří mimořádně profitují, a je předpoklad, že i nadále budou profitovat, ze současného enormního nárůstu cen plynu, elektrické energie a ropných produktů a v případě bank z nárůstu úrokových sazeb.

Níže uvádíme nejdůležitější parametry nové daně s důrazem na podmínky, za kterých se právnická osob stane poplatníkem této daně.

1) Poplatníci, kteří nejsou bankou, těžařem plynu, ropy, uhlí nebo koksárnou

Jedná se o právnické osoby, které nejsou bankou a které nejsou těžařem plynu, ropy, uhlí nebo koksárnou podle § 17c odst. 2 zákona o daních z příjmů a

1. kterým ve zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, která alespoň částečně spadají do kalendářních roků 2023 – 2025, plynou tzv. rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků ve výši alespoň 50 mil. Kč,
2. a které
  - 2.1. jsou v období uplatnění daně z neočekávaných zisků součástí Skupiny podniků s neočekávanými zisky nebo
  - 2.2. měly rozhodné příjmy daně z neočekávaných zisků ve výši alespoň 2 mld. Kč za první účetní období skončené od 1. ledna 2021.

Skupinou podniků s neočekávanými zisky je skupina podniků podle zákona upravujícího mezinárodní spolupráci při správě daní bez bank, které mají za první účetní období skončené od 1. ledna 2021 v úhrnu rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků alespoň 2 mld. Kč. V případě nejasností

může poplatník požádat správce daně o závazné posouzení, zde je součástí Skupiny podniků s neočekávanými zisky spolu s jiným poplatníkem daně z příjmů právnických osob.

Za rozhodné příjmy se u této skupiny poplatníků považují tuzemské příjmy z činností uvedených v klasifikaci NACE pod kódy:

- 35.1 – Výroba, přenos a rozvod elektřiny s výjimkou kombinované výroby elektřiny a tepla v poměru vyrobené elektřiny a dodávky užitečného tepla menším než 4,4
- 35.2 – Výroba plynu; rozvod plyných paliv prostřednictvím sítí
- 46.71.2 – Velkoobchod s kapalnými palivy a příbuznými výrobky
- 46.71.3 – Velkoobchod s plynými palivy a příbuznými výrobky
- 49.50.1. – Potrubní doprava ropovodem
- 49.50.2 – Potrubní doprava plynovodem

Pokud poplatník tyto činnosti vykonává, měly by být zapsány v Registru ekonomických subjektů ČSÚ.

Výjimku z této skupiny příjmů tvoří tuzemské příjmy z činností uvedených v klasifikaci NACE pod kódy:

- 35.1 – Výroba, přenos a rozvod elektřiny s výjimkou kombinované výroby elektřiny a tepla v poměru vyrobené elektřiny a dodávky užitečného tepla menším než 4,4
- 35.2 – Výroba plynu; rozvod plyných paliv prostřednictvím sítí

pokud poplatník dodal elektřinu nebo plyn jinému poplatníkovi, který je součástí stejné Skupiny podniků, pro jeho vlastní spotřebu.

Vlastní spotřebou se podle důvodové zprávy k novele zákona rozumí situace, kdy tento jiný poplatník ze stejné Skupiny podniků elektrinu nebo plyn nepřeprodá, ale použije pro svou spotřebu jako materiálový vstup. Z působnosti daně z neočekávaných zisků by tedy měla být vyjmuta například tzv. závodní energetika.

2) Těžaři uhlí, ropy, zemního plynu a koksárny podle § 17c odst. 2 zákona o daních z příjmů

Tyto právnické osoby se stanou poplatníky daně z neočekávaných zisků, pokud:

1. jim ve zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, která alespoň částečně spadají do kalendářních roků 2023 – 2025, plynou vybrané rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků ve výši alespoň 50 mil. Kč a

2. vybrané rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků tvořily za první účetní období skončené od 1. ledna 2021 alespoň 25 % jeho ročního úhrnu čistého obrátu podle zákona o účetnictví za toto účetní období.

Vybranými rozhodnými příjmy pro tyto poplatníky jsou tuzemské příjmy z činností uvedených v klasifikaci NACE pod kódy:

- 05.10 – Těžba a úprava černého uhlí
- 06 – Těžba ropy a zemního plynu
- 19.1 – Výroba koksárenských produktů
- 19.2 – Výroba rafinovaných ropných produktů

Pokud by hodnota rozhodných vybraných příjmů u těchto právnických osob nedosahovala výše uvedených hranic, přesto se však mohou stále stát poplatníky daně z neočekávaných zisků podle výše uvedeného bodu 1.

3) Banky

Banka se stává poplatníkem daně z neočekávaných zisků, pokud:

1. jí ve zdaňovacím období nebo období, za které se podává daňové přiznání, která alespoň částečně spadají do kalendářních roků 2023 – 2025, plynou tzv. rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků ve výši alespoň 50 mil. Kč a
2. měla rozhodné příjmy pro daň z neočekávaných zisků ve výši alespoň 6 mld. Kč za první účetní období skončené od 1. ledna 2021.

Rozhodnými příjmy jsou tuzemské příjmy z činností pod kódem NACE 64 – Finanční zprostředkování, kromě pojišťovnictví a penzijního financování s výjimkou činností pod kódem NACE 64.11 – Centrální bankovníctví.

Rozhodné příjmy

Výše rozhodných příjmů pro účely daně z neočekávaných zisků se u bank určuje jako roční čisté úrokové výnosy a u ostatních poplatníků jako roční úhrn čistého obrátu z rozhodných činností.

Základ daně z neočekávaných zisků

Je třeba upozornit, že základ daně z neočekávaných zisků se nepočítá pouze z rozhodných příjmů. Jakmile je podle výše uvedených kritérií považována daná právnická osoba za poplatníka daně z neočekávaných příjmů, je daň z neočekávaných zisků určena ze základu daně odvozeného od jeho veškerých příjmů.

Základ daně z neočekávaných zisků je stanoven jako kladný rozdíl mezi tzv. Srovnávaným základem daně a aritmetickým průměrem tzv. Upravených Srovnávacích základů daně.

1. Srovnávaný základ daně

Srovnávaný základ daně je daňová ztráta nebo kladný základ daně za aktuální zdaňovací období nebo období, za které se podává daňové přiznání (před uplatněním položek snižujících základ daně a položek odčitatelných od základu daně a bez zahrnutí příjmů ze zdrojů v zahraničí, které mohou být v souladu s mezinárodní smlouvou v zahraničí zdaněny, a s nimi souvisejících výdajů), který je uveden na ř. 200 daňového přiznání. Pokud je záporný, považuje se za nulový.

V případě, že poplatník nemá jako zdaňovací období kalendářní rok nebo období, za které podává daňové přiznání, spadá jen částečně do let 2023-2025, je srovnávaným základem daně jen poměrná část základu daně za toto období.

2. Srovnávací základ daně

Srovnávacím základem daně je daňová ztráta nebo kladný základ daně (před uplatněním položek snižujících základ daně a položek odčitatelných od základu daně a bez zahrnutí příjmů ze zdrojů v zahraničí, které mohou být v souladu s mezinárodní smlouvou v zahraničí zdaněny, a s nimi souvisejících výdajů) za zdaňovací období nebo období, za které se podává daňové přiznání, započatá od 1. ledna 2018 a skončená do 31. prosince 2021.

Pokud je srovnávací základ daně určen za jinak dlouhé období než srovnávaný základ daně, považuje se srovnávací základ daně jeho výše přepočtená poměrně tak, jako by byl srovnávací základ daně určen za stejně dlouhé období.

3. Upravený srovnávací základ daně

Srovnávací základ daně se následně upraví tak, že se navýší o absolutní hodnotu 20 % z tohoto základu.

4. Aritmetický průměr upravených srovnávacích základů daně

Pro výpočet daně z neočekávaných zisků je nutné stanovit prostý aritmetický průměr upravených srovnávacích základů daně. Pokud je záporný, považuje se za nulový. V rámci Skupiny podniků s neočekávanými zisky je možné za splnění určitých podmínek průměry upravených srovnávacích základů daně snižovat a zvyšovat.

Daň a sazba daně z neočekávaných zisků

Sazba daně z neočekávaných zisků činí 60 %. Daň se vypočte jako součin základu daně z neočekávaných zisků zaokrouhleného na celé tisíce Kč dolů a sazby daně pro tento základ daně. Nelze uplatnit slevu na dani a daň z neočekávaných zisků se nezahrnuje do daňové povinnosti pro účely použití metody zápočtu.

Zálohy na daň neočekávaných zisků

Přestože se daň z neočekávaných zisků bude poprvé určovat a odvádět až v roce 2024, zálohy na tuto daň budou splatné již v roce 2023. Pro tyto účely bude nutné spočítat fiktivní daň z neočekávaných zisků.

Pro bližší informace k této problematice a v případě jakýchkoliv dotazů k ní se obraťte na naše specialisty.

Olga Těhlová

Senior specialistka daňového oddělení

Novela zákona o DPH

Dne 1. ledna 2023 nabyde účinnosti novela zákona o dani z přidané hodnoty (dále jen „Novela“). Niže shrnujeme hlavní změny, které Novela v oblasti daně z přidané hodnoty přinese.

Navýšení obratu pro povinnou registraci plátce

Obrat pro povinnou registraci plátce bude zvýšen na 2 miliony Kč. Obrat bude i nadále načítán za 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců.

Plátce s obratem pod 2 miliony Kč tak čeká rozhodnutí, zda si registraci ponechat nebo ji zrušit. O zrušení registrace mohou tito plátci požádat do 8. prosince 2022.

Podnikatel, který překročí dnes platný obrat pro povinnou registraci plátce, tzn. 1 milion Kč, teprve v průběhu listopadu nebo prosince 2022 a který se nechce stát plátcem, nemusí podávat přihlášku k registraci a plátcem se ze zákona nestane. Uvedené samozřejmě platí, jen pokud jeho obrat je nižší než 2 miliony Kč.

Naopak, podnikatel, který obrat 1 milion Kč překročil v průběhu listopadu 2022 a podá proto přihlášku k registraci, musí svůj úmysl stát se plátcem správci daně ještě potvrdit, a to do 15. prosince 2022.

Změny týkající se kontrolního hlášení

Dojde k prodloužení lhůty pro reakci na výzvu ke změně, doplnění, či potvrzení údajů uvedených v kontrolním hlášení ze současných 5 pracovních dnů od oznámení výzvy na 17 kalendářních dnů ode dne dodání výzvy do datové schránky. Lhůta tedy nově začne běžet bez ohledu na to, zda si plátce výzvu z datové schránky vyzvedne. Cílem této změny je dát plátcům větší časový prostor na reakci na výzvu. Více času plátce získá jednoduše tím, že výzvu z datové schránky vyzvedne co nejdříve po dni jejího dodání správcem daně do datové schránky.

Dále dojde ke zmírnění sankcí ukládaných v souvislosti s kontrolním hlášením. Automaticky bude prominuta první pokuta ve výši 10 000 Kč, kterou je sankcionováno pozdní podání kontrolního hlášení na základě výzvy správce daně, za daný kalendářní rok.

Pokuty za porušení povinností souvisejících s kontrolním hlášením ve výši 10 000 Kč až 50 000 Kč se sníží na polovinu plátcí, který je:

- fyzickou osobou,
- plátcem se čtvrtletním zdaňovacím obdobím, nebo
- společností s ručením omezením s jediným společníkem, který je fyzickou osobou.

V případě, že byste měli zájem o více informací týkajících se Novely, budeme rádi, když nás budete kontaktovat.

Pavla Polanská

Manažerka daňového oddělení

Kateřina Mikolášová

Senior specialista daňového oddělení

Přísnější podmínky pro prokazování nároku na odpočet

V jednom z našich předchozích příspěvků jsme Vás informovali o daňových a soudních řízeních týkajících se doměření DPH v případě, není-li možné důkazními prostředky identifikovat skutečného dodavatele a odběratele, což je v rozporu se všeobecným chápáním věci v praxi velmi běžné. Není-li možné identifikovat skutečného dodavatele a odběratele, není možné prokázat naplnění hmotněprávních podmínek například pro

- (i) uplatnění nároku na odpočet (např. prokázat, že dodavatel tuzemského zdanitelného plnění je osoba povinná k dani registrovaná k DPH jako plátce) nebo
- (ii) uplatnění osvobození u přeshraničního dodání zboží (např. prokázat, že odběratelem u intra komunitárního dodání zboží je osoba povinná k dani, pro kterou je intra komunitární pořízení zboží předmětem DPH, a která by měla komunikovat své DIČ pro účely DPH dodavateli).

V praxi je zcela běžné, že zboží je předáno od subdodavatele přímo konečnému zákazníkovi, přičemž zboží je fakturováno prostřednictvím distributora, který jej fakturuje konečnému zákazníkovi. V těchto případech bývají veškeré dodací či jiné předávací dokumenty podepsány přímo mezi subdodavatelem a konečným zákazníkem, zatímco důkazní prostředky o dodání zboží subdodavatelem distributorovi a následně distributorem konečnému zákazníkovi absentují. Uvedený problém se zdaleka netýká pouze nákupu a prodeje zboží, nýbrž analogicky se týká i služeb. Jistě ve své praxi identifikujete řadu případů, kdy Vám službu fakturuje určitý poskytovatel, jakkoliv dokumenty o poskytnutí či předání služby jsou podepsány s jiným subjektem, typicky subdodavatelem, který službu objektivně provedl. Důkazní nouze ve věci identifikace skutečného dodavatele pak vede ke ztrátě nároku na odpočet. Pro bližší informace k uvedenému tématu Vás odkazujeme na náš článek „Nový strašák DPH – identifikace dodavatele a odběratele“ zveřejněný v MTV za červen 2022.

V případě zboží je však problematika identifikace dodavatele či odběratele zásadní téma i z jiných než výše uvedených důvodů, neboť stále častěji bývá v praxi prověřováno, kdo komu z hlediska DPH objektivně převedl práva nakládat se zbožím jako vlastník. Jak již bylo uvedeno, zboží je velmi často dodáváno subdodavatelem přímo konečnému zákazníkovi s tím, že předávací dokumentace je podepsána mezi těmito subjekty. V takových

případech je v praxi složité prokázat, zda se distributoři zapojení do dané transakce vůbec stali vlastníky zboží z pohledu DPH. Přestože se nejedná o nové téma, neboť Soudní dvůr EU (dále jen „SDEU“) se těmito otázkami zabýval již před mnoha lety, teprve nyní je možné se s touto problematikou setkávat častěji v praxi, a to zejména v důsledku diskuse vyvolané rozhodnutím SDEU ve věci C-235/18 Vega International (dále jen „Rozhodnutí“).

Předmětem Rozhodnutí bylo dodání zboží mezi čerpacími stanicemi, vydavatelem palivové karty (dále jen „Karta“), který dle svého přesvědčení jednal v pozici distributora pohonných hmot (dále je „Vydavatel Karty“) a držiteli Karty, kteří tankují na vybraných čerpacích stanicích pohonné hmoty (dále jen „Zákazník“). SDEU se v konkrétním případě přiklonil k závěru, že čerpací stanice dodává zboží přímo Zákazníkovi, neboť pouze ten se svobodně rozhoduje o kvalitě, množství, druhu pohonných hmot, jakož i o době nákupu a způsobu použití pohonných hmot odebraných přímo od čerpací stanice. Tématem se aktuálně zabývá Evropská komise, která potvrdila obecnou platnost závěrů SDEU a neztotožnila se s myšlenkou, že SDEU řešil velmi specifický případ, který není z pohledu DPH přenositelný do obvyklé obchodní praxe. Dokazování, že vlastnictví ve smyslu DPH přešlo na distributora, bývá často obhajováno na úrovni soukromoprávních dohod, aniž by bylo dokazováno, zda daný distributor má či nemá objektivně práva vlastníka (např. může Vydavatel Karty zamezit odjezdu Zákazníka od čerpací stanice po natankování pohonných hmot do vozidla nebo zamezit, aby s vozidlem odjel jiný subjekt). Prokazování objektivního převodu vlastnických práv na jednotlivé články obchodního řetězce je z pohledu DPH velmi složité a v případě absence patřičné dokumentace téměř neobhajitelné.

Dané téma začalo být stále častěji předmětem daňových kontrol a pro „nepřipravené“ může mít fatální důsledky. Doporučujeme se proto s tématem identifikace dodavatelů a odběratelů blíže seznámit.

Petr Drahoš

Senior manažer daňového oddělení

DAC 7 – digitální platformy a prodejci

V polovině listopadu prezident podepsal novelu zákona č. 164/2013 Sb., o mezinárodní spolupráci při správě daní, implementující směrnici Rady EU o správní spolupráci v oblasti daní, tzv. směrnici DAC 7, která zavádí nový okruh automatické výměny informací, a to s účinností od 1. 1. 2023.

Nová povinnost se týká provozovatelů digitálních platform se záměrem získat informace o prodejcích, kteří jsou na takovýchto platformách činní. Jinými slovy provozovatelé platform budou mít povinnost oznamovat příjmy, které jejich prostřednictvím realizují prodejci, přičemž se oznamovanou činností rozumí:

- poskytnutí nemovité věci
- poskytnutí dopravního prostředku,
- osobní služba (práce fyzické osoby), nebo
- prodej zboží (za zboží se považují hmotné věci a zvířata).

Směrnice DAC 7 nedopadá na případy, kdy tuto činnost vykonává sama platforma, tj. například e-shopy, prostřednictvím kterých nabízí zboží sám provozovatel platformy. Dále pak nemají oznamovací povinnost tzv. vyloučení provozovatelé platform, kteří předem správci daně prokáží, že nemají oznamované prodejce, tj. že mají buď jen prodejce bez oznamovaných činností a/nebo tzv. vyloučené prodejce, jimiž jsou veřejnoprávní prodejci, prodejci kotovaní na burze, poskytovatelé ubytování ve velkém rozsahu a prodejci zboží v malém rozsahu, kterým je v oznamovaném období prostřednictvím platformy usnadněno méně než 30 oznamovaných činností, a kteří v souvislosti s tím obdrží nebo mají obdržet nejvýše 2.000 EUR. Oznamovací povinnost ale může dopadnout na platformy, prostřednictvím kterých lze nakoupit zboží od více prodejců, včetně cenových srovnávačů s integrovanou možností zboží rovnou zakoupit, nebo aukčních portálů.

Český nebo v České republice neusazený oznamující provozovatel platformy podá správci daně oznámení o oznamované činnosti vykonávané prodejcem. Tuto povinnost však nebude mít český oznamující provozovatel platformy, pokud ve vztahu k této platformě podal v členském státě Evropské unie oznámení obsahující stejné údaje jiný provozovatel platformy usazený v tomto státě nebo přeshraničně usnadňující v tomto státě oznamovanou činnost,

a dále český oznamující provozovatel platformy, který je usazen také v jiném členském státě, pokud správci daně ohlásil, že oznamovací povinnost plní v jiném státě.

Oznamovaným obdobím se rozumí kalendářní rok. Oznámení se bude podávat na Specializovaný finanční úřad jednou ročně, a to vždy do konce ledna za uplynulý kalendářní rok, přičemž lhůta pro podání prvního oznámení bude 31. leden 2024 za první oznamované období roku 2023.

Čeští provozovatelé platform mají od 1. 1. 2023 povinnost ohlásit se k oznamovací povinnosti, a to nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se stali českými oznamujícími provozovateli platformy. Veškerá podání budou moci být uskutečněna elektronicky prostřednictvím Portálu MOJE daně.

Správce daně může oznamujícímu provozovateli platformy uložit pokutu za nesplnění povinnosti nepeněžité povahy, nebo pořádkovou pokutu, pokud poruší povinnost při oznamování, a to až do výše 1.500.000 Kč.

V oznámení budou mimo údaje o oznamovaném prodejci uváděny například:

- údaj o provizi, dani, poplatku, jiném obdobném peněžitém plnění nebo jiné částce nebo hodnotě nepeněžitého plnění, které jsou sraženy nebo účtovány oznamujícím provozovatelem platformy za každé čtvrtletí,
- úhrn protiplnění (úplat), kterou prodejce obdržel a počet vykonaných oznamovaných činností v daném čtvrtletí,
- adresu každé nabízené nemovité věci a jsou-li k dispozici, údaje, které umožňují identifikovat tuto nemovitou věc v katastru nemovitostí nebo v obdobné zahraniční evidenci, pokud se nemovitá věc nachází v jiném členském státě,

>>>

- počet dní, po které je každá nabízená nemovitá věc během oznamovaného období pronajata, a druh každé nabízené nemovité věci pokud má oznamující provozovatel platformy tyto údaje k dispozici aj.

Sběr dat začíná již 1. 1. 2023 a první report se podává v lednu 2024. Kromě pokuty za porušení oznamovací povinnosti hrozí provozovateli platform i zařazení do seznamu nespolupracujících platform, což s sebou může přinést riziko velkých kontrol ze strany finančního úřadu i další reputační rizika. Jak provozovatelé platform, tak i samotní prodejci by se proto měli připravit s dostatečným předstihem

na tuto novou povinnost, a to zejména s ohledem na nastavení účetních systémů používaných pro analýzu oznamovací povinnosti a sběr potřebných dat.

V případě dotazů se neváhejte obrátit na naše odborníky.

Pavla Vítková

Manažerka daňového oddělení

Prominutí pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu

Poplatníci - fyzické osoby mají, v souladu s ustanoveními zákona o daních z příjmů (dále jen „ZDP“), povinnost oznámit správci daně přijetí příjmu osvobozeného od této daně, pokud jednotlivý příjem přesáhne částku 5 000 000 Kč. Oznamovat není nutné pouze příjmy, které si může správce daně zjistit z jím dostupných rejstříků či evidencí (např. osvobozený příjem z prodeje rodinného domu).

Oznámení musí být podáno nejpozději ve lhůtě pro podání daňového přiznání za zdaňovací období, v němž poplatník příjem obdržel. Jelikož se k této povinnosti váží relativně vysoké pokuty, aktualizovalo v srpnu 2022 Generální finanční ředitelství pokyn (GFR D-56 nahrazující pokyn GFR D-28), kterým se stanoví postup správce daně a podmínky, za kterých lze tyto pokuty částečně či zcela prominout. Nově umožňuje pokyn D-56 až 100% prominutí pokuty, pokud je oznámení podáno do 150 dnů po uplynutí zákonné lhůty. Pojdme si tedy připomenout možnosti, za kterých mají poplatníci možnost o prominutí pokuty požádat.

Pokuta za neoznámení osvobozeného příjmu

V případě, že poplatník nesplní (případně je v prodlení) svoji oznamovací povinnost, je tato nečinnost podle ZDP pokutována následovně:

- 0,1 % z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník podá oznámení dodatečně sám bez vyzvání správce daně,
- 10 % z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník podá oznámení v náhradní lhůtě po výzvě správce daně, nebo
- 15 % z částky neoznámeného příjmu, pokud poplatník nepodá oznámení ani v náhradní lhůtě.

Prominutí pokuty za neoznámení osvobozeného příjmu

Pokutu lze zcela nebo zčásti prominout, pokud k nepodání oznámení došlo z **ospravedlnitelného** důvodu. K prominutí může dojít na základě individuální žádosti poplatníka, přičemž platí, že úhrada pokuty není překážkou případného prominutí.

Překážkou prominutí je naopak porušení tzv. podmínky spolehlivosti. Jinými slovy, prominutí pokuty není možné, pokud poplatník v posledních 3 letech závažným způsobem porušil daňové nebo účetní předpisy, přičemž se mimo fyzickou osobu (poplatníka) zkoumají také všechny právnické osoby, ve kterých tato fyzická osoba je nebo byla v uplynulých 3 letech statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu. Pokyn také specifikuje, co se závažným porušením rozumí.

Pokud správce daně dospěje k závěru, že výše uvedená podmínka je splněna, posoudí rozsah, ve kterém je možné pokutu prominout.

Prvním kritériem je již zmíněný ospravedlnitelný důvod nepodání či prodlení oznámení, kdy by se mělo jednat o výjimečný případ, který je z lidského hlediska omluvitelný a který z hlediska materiálního představuje prohřešek spíše formalistický (například nepříznivý zdravotní stav poplatníka znemožňující splnění povinnosti).

Druhým kritériem je pak zohlednění četnosti, s jakou poplatník v minulosti porušil své daňové povinnosti. Kombinací těchto dvou kritérií pak správce daně posoudí výši prominutí pokuty.

Budete-li mít v souvislosti s výše uvedeným jakékoli dotazy, neváhejte se obrátit na naše odborníky.

Hana Račanská

Senior specialistka daňového oddělení

Nová sleva na sociálním pojištění

Dne 1. února 2023 nabude účinnosti zákon č. 216/2022 Sb., kterým se mění zákon č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, který umožní zaměstnavatelům uplatnit slevu na pojistném u vybraných zaměstnanců ve zkráceném pracovním nebo služebním poměru. Cílem novely je motivovat zaměstnavatele, aby vytvářeli zkrácené úvazky pro osoby, které obvykle nemohou pracovat na plný úvazek a mohou tak být na trhu práce znevýhodněny.

Zaměstnavatel bude moci uplatnit měsíční slevu na svoji část pojistného na sociální zabezpečení ve výši 5 % z úhrnu vyměřovacích základů zaměstnanců ve zkráceném služebním nebo pracovním poměru, pokud splní podmínky stanovené zákonem. Výše odvodu zaměstnavatele tak po uplatnění slevy bude u těchto zaměstnanců činit pouze 19,8 %.

Podle § 7a odst. 1 má zaměstnavatel nárok na slevu na pojistném za kalendářní měsíc za zaměstnance v pracovním nebo služebním poměru, který je:

- osobou starší 55 let,
- osobou pečující o dítě mladší 10 let, jehož je rodičem, nebo které má v péči nahrazující péči rodičů,
- osobou pečující o osobu blízkou mladší 10 let závislou na péči jiné osoby v I. stupni, nebo o osobu blízkou závislou na péči jiné osoby ve II. – IV. stupni,
- osobou připravující se na budoucí povolání studiem,
- osobou, která v období 12 kalendářních měsíců před kalendářním měsícem, za který se sleva na pojistném uplatňuje, nastoupila jako uchazeč o zaměstnání na rekvalifikaci,
- osobou se zdravotním postižením podle § 67 odst. 2 zákona o zaměstnanosti,
- osobou mladší 21 let

Daný pracovní či služební poměr pak musí splňovat zejména tato kritéria (s výjimkou zaměstnanců mladších 21 let, pro ně se omezení neuplatní):

- zaměstnanec pracuje na zkrácený úvazek v rozsahu 8–30 hodin týdně,
- úhrn vyměřovacích základů z úvazků u daného zaměstnavatele je nižší než 1,15 násobek průměrné mzdy v přepočtu na 1 hodinu a než 1,5 násobek průměrné mzdy celkem,
- odpracovaná doba u zaměstnavatele nepřekročí 138 hodin za daný měsíc,

- na zaměstnance se neuplatňuje příspěvek od Úřadu práce v době částečné práce.

Zaměstnavatel svůj záměr uplatnit slevu na pojistném oznámí ČSSZ na předepsaném tiskopisu, a to nejpozději ve lhůtě pro podání přehledu za daný kalendářní měsíc, za který slevu uplatňuje. Zaměstnavatel je povinen vést předepsanou evidenci o zaměstnancích, za které slevu na pojistném uplatňuje.

Pokud by zaměstnanec v příslušném kalendářním měsíci vykonával zaměstnání u více zaměstnavatelů, může tuto slevu uplatnit pouze ten, který svůj záměr uplatňovat slevu na pojistném oznámí jako první. Podmínka pro uplatnění slevy na pojistném musí u zaměstnance trvat po celou dobu trvání zaměstnání v daném kalendářním měsíci a zaměstnanec je povinen zaměstnavateli doložit veškeré doklady potřebné pro uplatnění slevy.

Slevu bude možné aplikovat od 1. února 2023, tedy poprvé ve mzdách za únor 2023.

Zaměstnavatelům, kteří zvažují slevu na pojistném uplatňovat, doporučujeme včas prostudovat podmínky uplatnění této slevy a případně náležitě upravit své mzdové systémy.

Budete-li mít k této problematice jakékoliv otázky, neváhejte se obrátit na naše odborníky.

Gabriela Ivanco

Manažerka daňového oddělení

Anna Klímová

Editorka Mazars Tax View

